

A 2005/2006. tanévi Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny első fordulójának feladatai f i z i k á b ó l

A dolgozatok elkészítéséhez minden segédeszköz használható. Megoldandó az első három feladat és a 4/A és 4/B sorszámú feladatok közül egy szabadon választott. *Csak 4 megoldásra adható pont.* Ha valaki 5 megoldást küld be, a 4/A és 4/B feladat közül a több pontot érő megoldást vesszük figyelembe.

I. kategória

1. feladat. *Ideális gázzal 31,4 J hőt közlünk. A gáz állandó, $1,4 \cdot 10^4$ Pa nyomáson 0,3 liter térfogatról 0,8 liter térfogatra tágul.*

- Mennyi munkát végez a gáz?*
- Mekkora a gáz belső energiájának megváltozása?*
- Lehet-e a gáz nemesgáz?*
- Mekkora az állandó nyomáshoz tartozó moláris hőkapacitás?*

2. feladat. *Egyenes pályán két, egyenletesen gyorsuló pontszerű test indul ugyanarról a helyről ugyanabba az irányba, de a nagyobb gyorsulású test 6 s-mal később. Az első test indulása után 8 s-mal már megegyezik a sebességük. Mikor éri utol a később induló a másikat?*

3. feladat. *Egy áramkörben tönkrement egy 150Ω ; 10 W feliratú ellenállás. A hiányt egy 200Ω ; 5 W és egy 600Ω ; 5 W jellemzőjű ellenállás párhuzamos kapcsolásával pótoljuk.*

- Milyen szempontból egyenértékű ez a kapcsolás az eredeti kapcsolással és milyen szempontból nem?*
- Adjunk meg 1-1 olyan ellenálláspárt, amely párhuzamos ill. soros kapcsolásnál minden szempontból helyettesíti az eredeti kapcsolást!*

4./A feladat. *Egy rugós játékpuska feszítetlen rugója a cső nyílásáig ér. A rugót $\Delta l = 12$ cm-rel összenyomjuk, majd a rugó végére a megszokottnál egy nagyobb, $m = 50$ g tömegű golyót helyezünk. A rugó ezt a golyót a talajtól számított $y = 1$ m magasból, vízszintes irányban lövi ki. A lövés távolságának vízszintes vetülete a cső végétől számítva $x = 86$ cm hosszú.*

- Mekkora a rugóállandó?*
- Függőleges kilövésnél a cső nyílásától mérve milyen magasra képes lőni ezt a golyót a puska?*
- Mennyi a függőleges kilövésnél a golyó legnagyobb sebessége?*
(A rugó tömegét és a súrlódást elhanyagolhatjuk. $g = 9,81$ m/s²)

4./B feladat. *Egy lejtő felületén súrlódásmentesen csúszva egy test körmozgást végez az egyik végén a lejtőhöz rögzített fonál másik végén. A pálya legalsó pontján a fonálerő nyilvánvalóan nagyobb, mint a pálya legfelső pontján. Az általunk vizsgált mozgásnál a két fonálerő különbsége háromszorosa a testre ható nehézségi erőnek. Határozzuk meg a lejtő hajlásszögét!*

